

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради (PhD 9089)
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Жирак Руслан Михайлович, 1983 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2025 році Приватний вищий навчальний заклад Університет Короля Данила за спеціальністю 191 Архітектура та містобудування, м. Івано-Франківськ, виконав акредитовану освітньо-наукову програму ОП 49340 Архітектура та будівництво (191 Архітектура та містобудування).

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Закладу вищої освіти «Університет Короля Данила», м. Івано-Франківськ, від 08.05.2025 № 25/од (змінami від 22.05.2025 № 33/од), у складі:

Голови разової

спеціалізованої вченої ради – Михайло КОСЬМІЙ, доктор архітектури, професор, професор кафедри архітектури та будівництва Закладу вищої освіти «Університет Короля Данила»;

Рецензента –

Михайло ГАБРЕЛЬ, кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри архітектури та будівництва Закладу вищої освіти «Університет Короля Данила»;

Офіційних опонентів –

Микола ДЬОМІН, доктор архітектури, професор, професор кафедри міського будівництва Київського національного університету будівництва і архітектури, Народний архітектор України, віце-президент Української Академії архітектури;

Надія ГАТАЛЬСЬКА, доктор архітектури, доцент, професор кафедри ландшафтного проектування та садово-паркового мистецтва Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова;

Оксана ДЯЧОК, доктор архітектури, доцент, в.о. завідувача кафедри архітектури та дизайну Західноукраїнського національного університету.

на засіданні «23» червня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 19 Архітектура та будівництво Жираку Руслану Михайловичу на підставі публічного захисту дисертації «Урбоекологічні особливості архітектурної організації та просторового розвитку населених пунктів рекреаційного профілю Івано-Франківської області» за спеціальністю 191 Архітектура та містобудування.

Дисертацію виконано у Зкладі вищої освіти «Університет Короля Данила», м. Івано-Франківськ.

Науковий керівник Вікторія ОГОНЬОК, кандидат архітектури, доцент кафедри архітектури та будівництва Закладу вищої освіти «Університет Короля Данила».

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, виконано державною мовою. Дисертація Жирака Руслана Михайловича на тему «Урбоекологічні особливості архітектурної організації та просторового розвитку населених пунктів рекреаційного профілю Івано-Франківської області» – кваліфікаційна наукова робота, яка виконана здобувачем особисто, подана на здобуття ступеня доктора філософії, є комплексним, цілісним, завершеним науковим дослідженням, містить нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, які виконують конкретне наукове завдання, у своїй дисертації здобувач порушує актуальну науково-практичну проблему – урбоекологічних взаємодій в контексті архітектурної організації та просторового розвитку населених пунктів рекреаційного профілю, що розглядається крізь призму життєстійкості, екологічного потенціалу та інтеграції природного середовища в міську структуру. Робота є міждисциплінарною за своїм характером, об'єднуючи методи архітектурного аналізу, містобудування, урбоекології, просторового планування та соціоекологічної взаємодії. Дослідження містить елементи наукової новизни, ґрунтовну джерельну та методологічну базу, виражений аналітичний апарат, добре структурована за своїм змістом відповідає галузі знань «Архітектура та будівництво» спеціальності 191 Архітектура та містобудування та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора

філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 р. № 502), Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, Вимогам до оформлення дисертацій, затвердженим наказом МОН України від 12.01.2017 № 40.

Здобувач має 6 наукових публікацій за темою дисертації, всі статті одноосібні. З них 5 статті у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України, 1 у науковому періодичному виданні держави країн Європейського Союзу (Чеська Республіка), опубліковані державною мовою; зазначені статті містять обґрунтування отриманих здобувачем наукових результатів відповідно до мети статті (поставленого завдання) та висновків; опубліковані не більше ніж однієї статті в одному випуску (номері) наукового видання; мають активний ідентифікатор DOI та вказані здобувачем в анотації дисертації, а відтак зараховуються за темою дисертації:

1. Жирак Р.М. Керований розвиток малих поселень рекреаційного профілю Івано-Франківщини. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. 2019. №. 55. С. 227 – 243. DOI: <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2019.55.227-242>

2. Жирак Р.М. Теоретичні передумови дослідження урбоекоекологічних взаємодій у гірських поселеннях рекреаційного спрямування. *Містобудування та територіальне планування*. 2020. № 74. С. 134 – 149. DOI <https://doi.org/10.32347/2076-815x.2020.74.134-148>

3. Жирак Р. М. Особливості просторової структури гірських поселень рекреаційного профілю Українських Карпат: урбоекоекологічний аспект. *Містобудування та територіальне планування*. 2021. № 78. С. 224 – 235. DOI <https://doi.org/10.32347/2076-815x.2021.78.224-235>

4. Жирак Р.М. Феномен життєстійкості як складова розвитку урбоекосистем. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. 2022. № 64. С. 179 – 194. DOI <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2022.64.179-193>

5. Р. Жирак. Передумови дослідження феномену життєстійкості в просторовій організації малих міських поселень рекреаційного профілю Івано-Франківської області. *Věda a perspektivy*. 2023. № 8(27). р.р. 380 – 393. DOI [https://doi.org/10.52058/2695-1592-2023-8\(27\)-380-392](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2023-8(27)-380-392)

6. Жирак Р.М. Екологічний підхід до просторової організації населених пунктів рекреаційного профілю Карпат. *Комунальне господарство міст*. 2024. № 6 (187). С.81 – 87. DOI: <https://doi.org/10.33042/2522-1809-2024-6-187-81-87>.

У дискусії взяли участь (голова, рецензент, офіційні опоненти) та висловили зауваження: Голова ради Михайло КОСЬМІЙ:

1. рекомендується уникати дублювання положень окремих підрозділів роботи або надмірне узагальнення (зокрема в частині типологізації поселень та аналізу екологічної ємності територій), з метою стислого й більш систематизованого викладу матеріалу відповідно до логіки та структури відповідних розділів;

2. на основі напрацювань і рекомендацій у дисертаційній роботі працювати над продовженням досліджень і представити їх у вигляді монографії.

Рецензент Михайло ГАБРЕЛЬ:

1. у дослідженні використовуються актуальні поняття, пов'язані з урбаністикою, урбоекоекологією, життєстійкістю середовища, однак окремі з них не отримали чіткого визначення або тлумачення в контексті просторового планування тому варто було б зробити окремий термінологічний словник;

2. у деяких підрозділах роботи спостерігається дублювання тез або узагальнень, які могли б бути стислішими або систематизованішими відповідно до змісту розділу – зокрема в контексті типологізації поселень або аналізу екологічної ємності територій

3. при аналізі життєстійкості урбоекосистем дещо бракує аналізу динамічних урбоекоекологічних загроз, таких як деградація зелених зон, зміна гідрологічного режиму чи ерозійні процеси, адже, ці явища мають критичне значення для гірських територій;

4. проблема фрагментації просторового середовища не отримала достатнього розкриття. У гірських районах Карпат вона часто ускладнює інтеграцію розрізнених

функціональних зон – житлових, природоохоронних, рекреаційних. Це могло б бути проаналізовано глибше як фактор неузгодженості просторового планування. У дисертації автор слушно порушує питання життєстійкості середовища та структурної організації населених пунктів, однак фрагментація просторових одиниць як явище, що порушує просторову цілісність і ускладнює планування в гірських умовах, не отримала належного акцентування.

Офіційний опонент Микола ДЬОМІН:

1. варто було б реалізувати теоретичні напрацювання на практиці і доречно було б частіше порівнювати приклади з Івано-Франківської області з іншими аналогічними європейськими рекреаційними регіонами для ширшого урбаністичного контексту.

2. доцільно було б детальніше висвітлити вплив туристичних потоків на організацію громадських просторів і навантаження на інфраструктуру досліджуваних населених пунктів.

3. автор окреслює архітектурну спадщину, однак доцільно було б додатково розглянути її вплив на трансформацію громадського простору та збереження місцевого колориту.

Офіційний опонент Надія ГАТАЛЬСЬКА:

1. опис методів оцінки життєстійкості населених пунктів, здійснених на основі аналізу джерел наукової літератури варто було окреслити у підрозділі 1.4, який цьому присвячено;

2. результати соціологічного опитування варто було виокремити в окремий підрозділ та навести їх графічне вираження, що поліпшило б сприйняття їх аналізу;

3. базові моделі життєстійкості населених пунктів, а також застосування цих моделей до населених пунктів рекреаційного профілю Івано-Франківської області варто було б подати у вигляді графоаналітичних матеріалів.

Офіційний опонент Оксана ДЯЧОК:

1. варто звернути увагу на недостатню наочність: попри глибину аналізу, у тексті відсутня достатня кількість графічних схем, візуалізацій, планувальних моделей. Це суттєво знижує архітектурну виразність роботи.

2. схильність до теоретизації: значний обсяг тексту присвячено понятійнотермінологічному аналізу, що іноді зміщує акцент з прикладного архітектурного рівня тому варто більше уваги звернути на прикладні аспекти;

3. у деяких фрагментах робота тяжіє до екологічного або геоекологічного профілю, що потребує чіткішого архітектурного позиціонування.

Результати відкритого голосування за присудження здобувачеві ступеня доктора філософії:

«За» 5 членів ради,

«Проти» - немає членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Жираку Руслану Михайловичу ступінь доктора філософії з галузі знань «Архітектура та будівництво» за спеціальністю 191 Архітектура та містобудування.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Члени разової ради окремих думок не подавали.

Голова разової спеціалізованої вченої ради

М.П.

Михайло КОСЬМІЙ